

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

"ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК" излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ЗА ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ "ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА" НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Председника Министарског Савста, Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за лекара среза мачванског са седиштем у Митровици Д-р Душана Ј. Радаковића, доктора целокупног лекариства, бившег питомца среза рађевског.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 10. јула 1912. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Председника Министарског Савста, Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за начелника прве класе среза кључког Драгомира Николића, начелника исте класе среза хомољског, по службеној потреби;

за начелника прве класе среза лепеничког Петра Чађевића, начелника исте класе среза јасеничког, округа крагујевачког, по службеној потреби;

за начелника прве класе среза јасеничког, округа крагујевачког Д-р Душана Милованића, начелника исте класе среза ражањског, по службеној потреби;

за начелника прве класе среза грузанског Благоја Радовановића, начелника исте класе среза крагујевачког, по службеној потреби;

за секретара прве класе начелства окр. пожаревачког Михаила Ј. Гудовића, секретара исте класе начелства округа београдског, по службеној потреби;

за секретара прве класе начелства окр. чачанског Михаила Мијовића, начелника исте класе среза грузанског, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза посаво-тамнавског Чедомира Јовђенијовића, начелника исте класе среза ресавског, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза крагујевачког Драгољуба Миденковића, начелника исте класе среза лепеничког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза нишког Јовицу Вукосављевића, начелника исте класе среза лесковачког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза лесковачког Душана Јеремића, начелника исте класе среза нишког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза ражањског Душана Трифунца, начелника исте класе среза посаво-тамнавског, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза ресавског Велимира П. Кузмановића, начелника исте класе среза кључког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза тамнавског Ђорђа Ст. Костића, секретара исте класе начелства округа смедеревског, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза пожешког Михаила С. Илића, секретара исте класе начелства округа ужичког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза качерског Радомира Васиљевића, секретара исте класе начелства округа чачанског, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза љубићског Драгољуба Стојадиновића, начелника исте класе среза качерског, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза брзопаланачког Радомира Новаковића, секретара исте класе начелства округа рудничког, по службеној потреби;

за секретара друге класе начелства округа београдског Јована Спиридоновића, начелника исте класе среза љубићског, по службеној потреби;

за секретара друге класе начелства округа смедеревског Обрада Коларевића, начелника исте класе среза колубарског, округа београдског, по службеној потреби;

за секретара друге класе начелства округа рудничког Милана Бранковића, начелника средског у пензији;

за комесара железничке полиције у Пироту, у рангу начелника средског друге класе, Петра Г. Протића, начелника треће класе среза нишавског;

за начелника треће класе среза орашког Милорада Максимовића, секретара исте класе начелства округа пожаревачког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза колубарског, округа београдског, Рељу Ђорђевића, начелника исте класе среза тамнавског, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза хомољског Драгомира М. Јовановића, начелника исте класе среза брзопаланачког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза нишавског Милана Петковића, полициског писара прве класе среза нишког; и

за секретара треће класе начелства округа ужичког Влајка М. Поповића, начелника исте класе среза пожешког, по службеној потреби.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 10. јула 1912. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Председника Министарског Савста, Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за полициског писара прве класе среза љубићског Чедомира Ј. Рајића, полициског писара исте класе начелства округа београдског, по службеној потреби;

за полициског писара прве класе среза власотиначког Радослава У. Шљивића, полициског писара исте класе среза јасеничког округа крагујевачког, по службеној потреби;

за полициског писара прве класе начелства округа пожаревачког Михаила Антонијевића, полициског писара исте класе среза брзопаланачког, по молби;

за полициског писара прве класе среза бољевачког Петра Иванковића, полициског писара исте класе среза звишког, по молби;

за полициског писара прве класе среза тимочког Јована Јанчића, полициског писара исте класе среза заглавског, по службеној потреби;

за полициског писара прве класе среза качерског Душана Атанацковића, полициског писара исте класе среза кључког, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе среза голубачког Лазара Тршића, полицијског писара исте класе среза брзопаланачког, по молби;

за полицијског писара прве класе среза рађевског Радомира Матића, полицијског писара исте класе среза голубачког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе начелства округа чачанског Добривоја Трифунца, полицијског писара исте класе среза бољевачког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза брзопаланачког Петра М. Јовановић, полицијског писара исте класе среза рамског, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза рамског Спасоја Панића, полицијског писара исте класе среза хомољског, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза белничког Милана Рајковића, полицијског писара исте класе начелства округа ваљевског, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе начелства округа моравског Војислава Кузмановића, полицијског писара исте класе среза поречког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза јасеничког округа крагујевачког Михаила Алексића, полицијског писара исте класе среза космајског, по молби;

за полицијског писара друге класе среза златиборског Василија Брачница, полицијског писара исте класе среза моравичког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза заглавског Стевана Вучковића, полицијског писара исте класе среза крајинског, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза азбуковачког Спиру Коцића, полицијског писара исте класе среза добричког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза рачанског Драгутина Стевановића, полицијског писара исте класе среза белничког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе Управе вароши Београда Витора Д. Крстића, полицијског писара исте класе среза јабланичког, по молби;

за полицијског писара треће класе среза заглавског Душана Матића, полицијског писара исте класе среза кључког, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе начелства округа нишког Михаила Димитријевића, полицијског писара исте класе среза млавског, по молби;

за полицијског писара треће класе среза добричког Миљивоја Поповића, полицијског писара исте класе среза рачанског, по молби;

за полицијског писара треће класе среза поречког Светислава Стојановића, полицијског писара исте класе среза азбуковачког, по молби;

за полицијског писара треће класе среза кључког Војислава Мартиновића, полицијског писара исте класе среза качерског, по молби;

за полицијског писара треће класе среза млавског Светозара Атића, полицијског

писара исте класе среза рађевског, по молби;

за полицијског писара треће класе среза моравичког Драгослава Јојића, полицијског писара исте класе среза рачанског, по молби;

за полицијског писара треће класе среза јабланичког Милана П. Стојановића, полицијског писара исте класе начелства округа врањског, по молби;

за полицијског писара треће класе среза орашког Радмила Стојановића, полицијског писара исте класе среза златиборског, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе начелства округа врањског Јована Миладиновића, полицијског писара исте класе начелства округа моравског, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среза крагујевачког Владимира Јевтића, апсолвираног правника;

за полицијског писара треће класе начелства округа ваљевског Предрага Ж. Петровића, апсолвираног правника;

за полицијског писара треће класе среза азбуковачког Добрицу Матковића, апсолвираног правника;

за полицијског писара треће класе среза кључког Петра Милићевића, апсолвираног правника;

за полицијског писара треће класе среза брзопаланачког Анђелка Дридаревића, апсолвираног правника;

за полицијског писара треће класе среза крајанског Момчила Д. Спасића, апсолвираног правника;

за полицијског писара треће класе среза звишког Александра Јосиповића, апсолвираног правника;

за полицијског писара треће класе начелства округа београдског Велимира Јовановића, апсолвираног правника;

за полицијског писара треће класе среза белничког Пантелију Кузмановића, економиа учитељске школе у Јагодини;

за полицијског писара треће класе среза масуричког Миљивоја Филиповића, практиканта начелства округа ваљевског;

за полицијског писара треће класе начелства округа топличког Драгољуба Лукића, бившег практиканта Апелационог Суда;

за полицијског писара треће класе среза рачанског Николу Кара-Петровића, практиканта среза јасеничког, округа смедеревског, и

за полицијског писара треће класе среза хомољског Тому Јовановића, практиканта Управе вароши Београда.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 10. јула 1912. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Председника Министарског Савета, Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Коста Ђорђевић, начелник друге класе среза орашког, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда,

стави у стање покоја с пензијом, која му према годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 10. јула 1912. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Председника Министарског Савета, Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Владимир Т. Костић, полицијски писар друге класе среза орашког, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда отпусти из државне службе.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 10. јула 1912. године, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

БЕЛЕШКЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА

КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од

М. С. Ђуричића
судије Касационог Суда

(СВРШЕТАК)

60. а) Правно средство противу пресуде или решења по кривичним делима, могу изјавити лица, означена у т. 2. § 258. крив. с. пост., под условима, који за оптуженог важе, па дакле и без унапред плаћене таксе.

б) Поротна пресуда, у којој је учествовао поротник, који у време избора није имао пуних 30 година живота, ништавна је. Чл. 2. и 53. зак. о Пороти.

Примедбе I 13. XI 1910. № 12998.

„Касац. Суд Краљ. Србије у I своје одељењу расмотрио је.... а и по жалби оца опт. X, коју је суд погрешно оставио у архиву због неполагања таксе, јер је отац оптуженога имао право по тач. 2. § 258. кр. с. и. да у име свога сина изјави жалбу, а такса за такве жалбе, које потичу од оптуженог или од лица, овлашћених да у његово име изјављују жалбе, наплаћује се по извршности осуде — напомена код ТБр. 227. такс. тарифе...., па је нашао да иста не може опстати, јер по чл. 2. зак. о пороти поротник може бити сваки српски грађанин, који у време избора поротника има најмање 30 година живота, а из поднете крштенице у жалби оца опт. X. види се да је Н. Н., који је у извињању и суђењу по овом оптужењу учествовао као поротник, рођен 1882. г., 9. марта, те према томе да у 1909. год., на дан избора његова није имао 30 година живота, па с тога није могао ни бити поротник, услед чега се и одлука, донета о кривци оптужених по овоме делу има сматрати да је изречена од поротног суда, који није био састављен из броја поротника, прописаног чл. 9. зак. о пороти“.

Напомена. У погледу полагања таксе, стање је остало непромењено и по за-

вконтиненталним таксам од 30. III 1911. године. [Види напомену код ТБр. 196. овога закона]. Кад се у закону каже оптужени, онда се ту подразумева и свако оно лице, које је по закону овлашћено за изјаву правног средства за оптуженога.

61. Кад је кажњиво дело такво, да се истражује по званичној дужности, онда приватни тужилац или достављач не може бити осуђен на плаћање кривичних трошкова ни у ком случају, сем ако је са знањем поднео лажну тужбу или доставу. § 331. крив. с. пост.

Примедбе I 17. XI 1910. № 1308.

»По § 331. крив. суд. пост., приватни тужилац, по делима која се казне по званичној дужности, моћиће се осудити на плаћање трошкова око ислеђења, само у случају ако би се утврдило, да је он као тужилац лажно доношење у знању учинио. Како се међутим у овом случају утврђује, да постоји дело убијства, за које се опт. М. оптужује, као и то да је он учинилац истога, онда је суд погрешно, кад је прив. тужиоца по истом делу, Х, осудио на плаћање таксе и осталих трошкова око извиђања и суђења тога дела. То што је суд опт. М. извинио од казне, налазећи да је ово дело учинио у праведној нужној одбрани, није разлог за поменуто осуду прив. тужиоца, пошто је та околност без икаквог утицаја на питање о истинитости тужбе, у погледу на представљено дело, и што се нужна одбрана као разлог, са кога се ништи кажњивост извесног дела, мора претходно утврдити, на следствено и нужно ислеђење чинити, према чему је за тужбу ради овога ислеђења искључена могућност да се за лажну сматра⁶.

Напомена. Примедбе су потпуно правилне. Ми упућујемо и на § 501. крив. с. пост. за Царевину Немачку, којим се прописом наређује још и то да се лажни достављач пре осуде на трошкове мора саслушати.

62. Да би стојао основ подозрења из т. 4. § 123. к. с. пост. — потребно је да је дотични саучесник суочен с оним од оптужених, кога он терети, т. ј. да је при своме признању и терећењу остао и на главном претресу и ту га дотичном оптуженику у очи казао. § 231. крив. с. пост.

[Противно овоме законском правилу, види одлуке одсеља Касац. Суда у Никетићевом издању крив. зак., код §§ 123. и 231. крив. с. пост., а исто тако и случај, који ћемо ми овде саопштити].

Мотиви пресуде првог степена суда.

»Да су према признању убице, сада умрлог М., опт. Љ. и С. наговорили и потплатили њега, М., да ово дело изврши, те је он, М., овако наговорен, означено дана извршио убијство.

Противу опт. Љ. и С., као саучесника у овоме делу, стоји означавање главног кривца М., који за себе признаје дело, т. 4. § 123. крив. с. пост.⁶.

Напомена. Ови мотиви о томе да означени основ стоји, примљени су и од Апелационог и од Касационог Суда, [Види примедбе I 19 XI 1912 № 13368, којима и признаје помен. основ, па се допуњује правни доказ противу оптужених утврђивањем околности из § 238. кр. с. п.]. Међутим учинилац М. умро је пре главног претреса и он није на претресу суочен с именованим оптуженим. Судови су према томе узели да такво суочавање није потребно и да означени основ и без тога стоји, само су се у Апелационом Суду одвојила двојица судија. По овом одвојеном мњењу одбацује се овај основ зато, што нема услова из § 231. кр. с. пост., по коме се тражи да се такво признање на претресу код суда у очи каже, а опт. М. није пред суд ни изведен, јер је умро још за време трајања претходне истраге. Исто тако и по ранијој судској пракси безусловно се тражило суочење на главном претресу.

Ово је уступање погрешно, и ранија судска пракса правилна је, јер она одговара и самом тексту закона, а у исто време пружа више гаранције за оптуженога. Нема сумње да је код формалне доказне теорије, битна потреба да се опш формални докази, који се по закону за осуду траже, примењују строго онако како је законом прописано. И кад т. 4. § 123. кр. с. пост. прописује, да ће казивање сачесника, који своју кривицу признаје, служити као ближи основ подозрења, у овом случају, кад има сва својства, означена у § 231. крив. с. пост., — онда је такво суочење безусловно и потребно, да би овај правни основ постојао. А да се баш и то суочење овде тражи, сасвим је јасно према другој реченици овога истог прописа (т. 4. § 123.), по којој овај основ чини и терећење више сауч. сника, који кривицу признаје, но када се са обвинјеним нису суочили¹). Према овако јасној стилизацији ових прописа искључено је свако нагађање и даље тумачење.

У опште се може рећи, да није лако узети само казивање каквог кривца као правни доказ за кривицу другог лица. С тога је појмљиво, што је законодавац веома обазриво приступио употреби овога казивања као доказног средства, тражећи да буду испуњене све оне погодбе, које су изнете у § 231. крив. с. пост., јер се тада знатно појачава вероватноћа оваквог казивања. Према томе и судија је дужан да пази да ове неопходне погодбе буду испуњене а кад то не стоји онда је боље да се овакво казивање одбаци, што по јасним одредбама поменутих прописа ваља и учинити²).

1) Види и исцрпно излагање професора права Др. Боже Марковића, у књизи «О доказима у кривичном суд. поступку», Београд 1908. год., на стр. 324. и сл.

2) Поводом једног сензационог убијства отштампан је познати криминалиста, проф. Лист, пре 2—3 год. у популарном часопису «Die Woche» један чланчић, који се бави питањем о важности казивања умрлих криваца. Ствар је у овоме: Некакав капетан Гебен убио је мајора Шенебека, па је за то убијство стављен под истрагу и дело признао. Том приликом, својим казивањем у неколико је био оптеретно и жену убијеног мајора. Пу за време истраге убица Гебен изврши самоубијство и тек доцније

О ЕКСТРАДИЦИЈИ КРИВАЦА — С ПОГЛЕДОМ НА ПОЗИТИВНЕ ПРОПИСЕ СРПСКИХ ЗАКОНА

од
АЛ. ЈОВ. КУЗМАНОВИЋА

(НАСТАВАК)

Уговори о екстрадицији простиру се и на оне кривице, које су учињене пре закључоња уговора. Издавањем због ранијих кривица не вређа се уговорни пропис и појам неповратности силе у регулационог односа, јер се уговором прима само обавеза, да се екстрадиција мора извршити, а право екстрадирања припадало је држави раније, пре уговора, по самој суверености државе. Уз то, уговорна наређења о екстрадицији јесу управо прописи о процедури за узајамну, међународну олакшицу у погледу кривичног судства. Члан V конвенције српско-швајцарске дозвољава изриком издавање кривца и за дела поменута у конвенцији, која су учињена пре закључења конвенције.

Извршена екстрадиција има дејство само за оно дело, због кога је издавање тражено, а то ће рећи, да се издано лице неће моћи судити нити казнити за које друго дело учињено пре екстрадиције, а због кога екстрадиција није тражена и одобрена, јер је екстрадиција резултат уговора између држава и тај уговор треба тумачити у оном смислу, у коме је учињен: кад није било говора о другом делу раније учињеном, не може се ни предузимати што противу екстрадираног кривца за то друго дело, пошто стоји питање, да ли би екстрадиција била дозвољена, да је било назначено то друго дело. Ваља учинити објашњење: ван личности екстрадираног власт може истрагу водити по делу раније учињеном, које није било предмет тражења екстрадиције, па и учинити, да буде осуђен кривац као contumax, али нема право њега претресати и узимати на кривични испит нити му саопштавати одлуке по другим делима кривичним, због којих није издан, јер му све то на и саопштавање одлука погоршава положај, док екстрадиција треба да има дејство једино у погледу оног дела, за које издавање кривца гласи, иначе је створена могућност да се чине несавосности. Тако исто, држава, која је екстрадицију издејствовала, не може екстрадирано лице издати трећој држави, јер би се тиме вређао уговор о извршеној првој екстрадицији. — Али и са самим екстрадираним лицем може се предузети поступак и за дела учињена пре издавања, о којима није било речи при екстрадирању, као што се то лице може даље издати и трећој држави, ако држава, од које је лице добављено, накнадно да за

отпочне се кривична истрага према улови убијеног Шенебека. Тим поводом Лист је штампан поменути чланчић, под насловом «Сведочења мртвих», где се у главном изразио: да овакво казивање много губи од свог значаја, кад нема више међу живима онога, који даје тај доказ, који и њега самог погађа, те да се види да ли он до краја при њему остаје, и онда, кад из таквог признања треба да изађу штетне кензеквенце и за њега самог итд.

то свој пристанак. По једном мишљењу, издани може да буде контрадикторно суђен и кажњен и за дело, које је било ван екстрадиције, ако он на то пристане, у коме се случају држава, из које је био добављен, само извештава о томе; друго мишљење, које је јаче, тражи, да се и у томе случају издејствује пристанак државе, која је екстрадицију извршила, јер ма колико то не било саобразно теориском нахођењу, одговара стварним приликама, које много пута стављају кривца у положај, да и мимо свог расположења да пристанак са своје стране да буде суђен односно кажњен за сва дела, која противу њега стоје. — Лице, чија се екстрадиција тражи, може дати својевољно пристанак, да без икаквих формалности и без надлежне одлуке умовљене државе буде екстрадирано. То се зове добровољна екстрадиција, и таквој израженој вољи се дају следства. Код овакве екстрадиције настаје спорно питање, да ли се према дотичном лицу могу применити и казне за дела, која нису била повод екстрадирању, или само казне за дела, која су у даном моменту о кривцу била изнета. Ма да кривац у таквом случају није мислио на друго дело раније извршено него на оно, које је било у питању, ипак он се предао власти и нашао се пред њом, а ова пак не мора да води рачуна о његовом мишљењу на уштрб јавног поретка и да не примени све могуће казне на њега као кривца, кад тиме не чини ништа, што би било противно односима према држави, из које је екстрадиран, пошто добровољном екстрадицијом није створен никакав уговорни однос између држава. — Квалификација дела, због кога је екстрадиција извршена, може доцније да се промени; екстрадиција ипак остаје у сили, јер је свакако код екстрадиције главније сам учин него то како се тај учин оквалификује као кривца. — Кад екстрадирани буде ослобођен, или кад казну издржи, он се пушта слободан, и, ако као слободан проведе у тој земљи извесно време, обично месец дана, а не склони се у туђу земљу, може по истеку тога времена да буде суђен и подвргнут издржавању казне и за она дела учињена пре издања, која нису била предмет тражења екстрадициј, као што може да буде суђен и кажњен за та дела и пре истека поменутога времена, ако напусти ту државу, па се сам у њу врати. Овако исто бива и при издавању екстрадираног лица трећој држави. — Екстрадирани може да тражи, ако би се судио или казнио за дело, за које није екстрадиран, да се претходно реши обим екстрадиције, као што може тражити и преписе акта о екстрадицији, да би своје право могао бранити. Што се тиче саме уредности екстрадиције, по законима и уговорима, екстрадирани не може дејствовати, да се ко упушта у оцену те уредности, јер издано лице ни по чему не може изводити, да је једна држава морала да га трпи на својој области као странца, кад је имала право, по суверености својој, да га са територије уклони, а сем тога такве поступке једне државе

не може никоја власт да цени, те издани не би имао коме ни да се обрати за оцену законитости извршене екстрадиције. — О појединим питањима у овом ставу изотим говоре чланови: III конвенције српско-италијанске, IX српско-швајцарске, 3. српско-белгијске, 5. српско-холандске, VII конвенције између Србије и Велике Британије, VIII конвенције између Србије и Уједињених Америчких Држава, и 11. конвенције између Србије и Аустро-Угарске.

Транзитна је екстрадиција она, када се кривац има само спровести преко територије једне посредне државе, да би се извршила екстрадиција између друге две државе, које се не граниче једна другом. Та посредна држава одлучује, да ли ће дозволити преко своје области транзитну екстрадицију и за одобрење тражи све оне услове, који морају бити испуњени за обичну екстрадицију кривца. Да није транзитне екстрадиције, издавање кривца између држава, које нису граничне, било би немогуће. Транзитна екстрадиција уговорена је чланом XIII конвенције српско-италијанске, XIII српско-швајцарске, 12. српско-белгијске, 14. српско-холандске, и 14. српско-аустро-угарске.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ДОБРО ВЛАДАЊЕ КАО ОЛАКШАВНА ОКОЛНОСТ

ИЗ Т. 4. § 59. КАЗ. ЗАК.

— ЈЕДНА ОДЛУКА КАСАЦИОНОГ СУДА —

Олакшавне околности имају тај карактер што модификују казну за учињено нарушење у њеној природи, њеном трајању или њеној количини. Но, оне тиме не мењају саму природу нарушења, које остаје оно што је у погледу на његову казнимост, само што се услед судске процене, а не законске детерминације, овај или онај злочин или преступ, кад се стекну олакшавне околности, казни блажије¹⁾.

¹⁾ *Garraud. — Traité théorique et pratique du droit pénal français. (t. II). — Овај аутор класира узроке олакшања казне у две категорије: измијења (excuses) и олакшавне околности у правом смислу. Први утичу на апсолутну кривичност, па је или ниште са свим, одстрањујући и искључујући казну у опште, кад они постоје, или према случајевима, модификују саму квалификацију нарушења. Дејство је других да олакшају судску казну; оне утичу на реалитету кривичност и модификују само примену казне. «И ако измијења имају исту природу, она не производе сва иста дејства. Има их апсолутних; друга су просто олакшавна. Апсолутна су измијења она, која ма да не чине да ишчежава нарушење, имају за дејство искључење казне, тако да кад је њихова егзистенција призната у корист окривљеног или оптуженога овај не може бити осуђен ни на какву казну. Олакшавна су измијења факта која умањују кривичност, умањују казну и која се могу квалификовати као «олакшавне околности специјално дефинисане и предвиђене законом». Она се разликују дакле битно од олакшавних околности у правом смислу, чија је детерминација остављена процени судија.*

«Из ове основне разлике резултује извесан број последица.

«а) Измијења олакшавају казну само у ограниченим случајевима; она су предмет законске детерминације. Олакшавне околности могу бити у

Скоро сва модерна законодавства дају судијама средство да у примени закона одмеравају казну сразмерно субјективном криминалитету. Само ова средства варирају у погледу начина у појединим земљама.

Нека законодавства у која спада и наш казни законик, набрајају их лимитативно; друга им опет не дају никакве дефиниције остављајући их слободној процени судије (француски казни законик). Овај последњи не обвезује баш судију да декларира у својој одлуци, кад нађе да оне постоје, ни у чему су, т. ј. у којим фактима и у каквим посматрањима он види олакшавне околности¹⁾. Шпањолски казни законик набраја их лимитативно, али ипак допушта и друге «исте вредности и аналоге претходним околностима»²⁾.

Наш казни законик у § 59. побројао је лимитативно олакшавне околности и изван овог набрајања (енумерације) није допуштено судији утврђење икаквих других околности као олакшавних при њиховој процени.

Главно дејство олакшавних околности састоји се у умањењу казне. Кад се оне признаду спуштање казне обавезно је за судију. Оцењујући степен интензитета кривичности учиниоца, судија примењује казну за учињено нарушење у границама између *минимума* и *максимума* казне која је законом одређена за какво дело. Он има овлашћење да је спусти баш и испод *посебног минимума*, кад у својој процени олакшавних околности нађе да то кривац заслужује (§§ 61., 62. к. з.), као што може на основу истих да модификује и саму природу казне коју закон утврђује за какво дело. (§ 60: «Ако се код злочинства, за које закон доноси смрт, нађе олакшавајућих околности,

«принципу декларираних за сва нарушења; оне су остављене процени судије.

«б) Измијења модификују законску кривичност, јер су предвиђена законом; она могу дакле да преобразе природу нарушења, то што има за последицу да потчини измијења факта правилима која су различна од оних која се примењују на иста не измијења факта. Олакшавне околности имају дејства само на судску кривичност. Наружење поводом кога су декларирани, задржава дакле своју законску природу и своју правну квалификацију. «Измијења су општа или специјална према томе да ли се примењују на серију нарушења или само на извесна одређена нарушења.

«У француском казном систему налазимо само два општа узрока олакшавног измијења: *малолетство од шеснајест година* и *изазваност* (провокација). — Чл. 67. и 69. 321—326. каз. закона. — Кад суд нађе да је нарушење било учињено с разбором, од малолетника испод шеснајест година, доба старости постаје у принципу олакшавно измијење које умањује кривичност и по том казну. Измијење које се оснива на провокацији допуштено је у две групе нарушења: у материји јавних или простих (не јавних) увреда, — чл. 33. зак. од 29. јула 1880. и чл. 471. № 11. каз. зак. и у материји убиства и хотичних повреда члановима: 321—326.» (Исти. Стр. 335—537).

¹⁾ Олакшавне околности нису као измијења предвиђене и дефинисане законом; оне су остављене процени судије, који их може наћи у свима узроцима који ослабљавају било материјално рађе («објективни криминалитет») било кривичност учиниоца («субјективни криминалитет») који може баш да их декларира да би поправно у датом случају примену закона који налази као рђав («правни криминалитет»). — Исти. Стр. 561.

²⁾ Исти. — Op. Cit.

кривац ће се место смрти осудити на робију или заточење од десет до двадесет година¹⁾.

Нећемо се упуштати у правила о обавезном спуштању казни у случају кад се признаду олакшавне околности и даља теоријска излагања о овоме предмету. Ограничавамо се само на једну од оних олакшавних околности које је набрајао наш казни законик у § 59. а то је: *добро владање*, о којој хоћемо специјално да говоримо. Напомињемо узгред још и то: да они исти мотиви, који су у историјском развићу кривичног законодавства диктовали суштину институције арбитрарне казне системом *утврђених казни* у напред за свако нарушење, којом је оно запрећено, ти исти мотиви диктовали су и институцију олакшавних околности, кад је казна била већ утврђена и систем арбитрарне казне, који је постојао у старом праву, напуштен¹⁾.

* * *

По т. 4. § 59. каз. законика сматраће се као олакшавна околност и то: *„ако се кривац пре учињеног злог дела свагда добро владао или се из поступања његовог при самом том делу или и после овога види, да није са свим покварен и неваљао човек.“*

И ако на први поглед изгледа овај текст довољно прецизан и јасан ипак се у његовој примени појављују извесне тешкоће и контроверзна мишљења о овој олакшавној околности, које се рађају због његове непотпуне детерминације о истој. *Шта је то раније добро владање кривцево? кад се има узети да је кривац доброг владања и какав је критеријум за судију при процени ове олакшавне околности?* Осим цитираног текста т. 4. § 59. о томе нема никаквог ближег одређења.

Јуриспруденција Касационог Суда већ је утврдила да примени чл. 16. зак. о општинама у коме се говори о владању грађанина, нема места, кад се тиче одмеравања казне по казном законнику. *„У другом одељку члана 16. зак. о општинама говори се о владању грађанина“* — каже једна одлука касационог суда, — кад је у питању његово исцелвање из једне и настањивање у другој општини, а не о владању у циљу одмеравања казне по казном законнику, *„зашта постоје нарочити прописи у самом казном законнику, по којима се има судити о владању оптуженога лица.“* То се јасно види из т. 4. § 59. каз. зак. по коме је пропису рђавог владања и сваки онај кривац за кога би суд нашао, да се из поступања његовог, при самом извршењу дела за које се суди, или после тога, види да је покварен и неваљао човек без обзира и на друго што¹⁾. (Одлука опште седнице Касац. Суда од 16. априла 1909. № 4462.).

М. М. Станојевић.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПРОФЕСИЈОНАЛНИ ЗЛОЧИНЦИ

(НАСТАВАК)

Надимци.

Сујета и понос професионалних злочинаца изражавају се такође и у њиховим надимцима. Познато је, да сваки од њих има свој надимак, и да су врло често само по њему познати у њиховој средини. Ево их неколико: *страшило шијаца, тигар, леп дечко, лукав дечко, севастопољски итичар* и т. д.

Страх од телесних казни.

Мало час смо рекли, да су злочинци обично врло мало осетљиви према болу. Могло би се, дакле, веровати, да се не боје удара и рана. Ово је, бар уопште, тачно, кад је реч о ударима и ранама које примају од индивидуа свога рода, или приликом напада на разне личности које су, по њиховом мишљењу, слабије од њих. Међутим, ако се осећају слабијим, професионални злочинци веома су плашљиви, па чак и кукавице. Сам поглед на револвер, који је на њих управљен, довољан је да их одржи у потпуној непомичности до доласка помоћи. Нарочито се много боје телесних казни, као посничења и линча. Најдрскији злочинци постају највоће кукавице кад чују, пред прозорима полицијске станице у коју су доведени, узвике огорчене гомило света, која захтева њихову смрт.

Дивногорски, цинички убица из Монреа, чувши како народ тражи његову смрт, толико се био уплашио, да се није могао држати на ногама и чак је молио жандарме да га добро чувају.

Али, то није само опасност од личовања која толико плаши злочинце; и само обично посничење ужасава их.

Уопште се може рећи, да се злочинци више боје доброг посничења но шестомесечног затвора. Овом констатацијом практично су се користили Енглези пре десетину година, када је Лондон тако рећи био освојен бандом злочинаца ниже класе, сличним модерним париским апашима. Лондонска полиција приреди огорчен лов на ове „Холигоне“, како су их тада називали. Најмање криви билу су осуђени на по две недеље тошког затвора, а најопаснији беху прво камџијани, а потом осуђени на по две године затвора. За неколико месеци Лондон је био потпуно ослобођен „Холигона“.

Услед рђаво схваћеног хуманитаризма, репресија у Паризу веома је ослабила последњих година. Посничење је строго забрањено једним министарским расписом, а већину опасних повратника, коју преко ноћи ухапси полиција, пуштају у слободу, одмах сутра дан, чиновници паркета. Услед овога злочиначки елемент почео се нагло увећавати, због чега стално три Париз који се, с разлогом, сматра за најлепши град на свету.

Ми смо далеко од тога да полицијским агентима препоручујемо сталну употребу посничења, јер би то изазвало злоупотребе. Оно што ми желимо, у интересу јавне сигурности, то је поновно завођење

телесних казни, са методичном применом, и под озбиљном контролом. Лакасањ и други ауторитети у криминалној материји препоручују ову врсту казне. У својој знаменитој студији о смртној казни, Лакасањ воли: „Телесне казне једино су успешне за професионалне злочинце“.

Наше искуство доказало нам је, да је лијонски учитељ потпуно у праву, и да се нарочито криминалитет малолетника може успешно сузбити простом применом бича — можда успешније но стварањем специјалних судова за децу.

Добре особине професионалних злочинаца.

Већина професионалних злочинаца није лишена добрих особина, само што ове добре особине нису исте код свију, већ се мењају од једне индивидуе као другој. Знатан број малих професионалних крадљиваца, варалица и скитница у главном су добри дечаци и приступачни добрим особајима.

Ухапшени и узети на испит од истражног судије или полицијског комесара, они у већини случајева признају своје кривице. Ако у почетку и почињу лагати, они не продужују дуго у овом правцу, ако само чиновник мало настане да дође до истине. Док су у затворима, ови преступници ретко кад дају повода жалби. Напротив, они се труде да буду корисни. То су они који чине већину по затворима за време рђавог времена. У погледу свога карактера могу се упоредити са већином проститутки које, и поред свог моралног дефектоситета, нису рђавог карактера, нити су у стању да убију и једну муву.

Солидарност.

Чак и међу опасним професионалним злочинцима налазе се добре црте карактера. Код врло великог броја ових индивидуа налази се, н. пр. врло развијена солидарност, разуме се између њих самих. Имали смо прилику да присуствујемо у једном ђумезу, у Лозани, једној врло типичној манифестацији ове злочиначке солидарности. Један бив. осуђеник, врло опасан крадљивац, хтео је, ради своје сигурности, отпутovati из Лозане у Лион, али није имао новаца за пут. Један од његових другова предузео је тада да му скупи прилоге од повратника, сутенера и проститутки, који су били у кафани. За пет минута списак је био испуњен именима приложника, и крадљивац је дошао до суме од 67.50 франка, која му је била обилно довољна за пут.

Слично ствари посматрали смо и у другим приликама. Често се и. пр. дошава да злочинци рефенски плаћају трошкове око погребња умрлог друга, или адвокатске хонораре за одбрану њихових другова, који су имали малер да падну у руке полицији.

Захвалност.

Доста често код ових индивидуа констатују се и осећаји захвалности. Многи адвокати могли би ово посведочити. Поменули смо већ, да чак и најопаснији злочинци не мрзе полицијце који су их ухватили, осим ако они нису с њима су-

¹⁾ Boitard.

више грубо поступали. Може бити да и ово потиче из осећаја, који је врло сродан са осећајем захвалности. Обилазећи, у циљу студирања, мало крчме по великим градовима, у пратњи агената сигурности, констатовали смо да нас њихова клијентела, састављена махом од бив. осуђеника, дочекује с пажњом, па чак и с поштовањем, и ако је добро познавала наше другове. Сматрали су нас за њиховог колегу из иностранства. Многи од њих казивали су нам, да су их моје колеге више пута хапсиле, али да се због тога ни мало не љуте на њих, јер су били *пажљиви* према њима. Агенти сигурности потврдили су ми, с друге стране, да су им ови исти повратници давали драгоцену обавештења у појединим тешким истрагама, и то без икакве награде, једино из захвалности.

Разуме се већ, да сви злочинци не притежавају осећај захвалности. Хтели смо само нагласити да он постоји код неких од њих, и да се полицајац, у складној прилици, може њиме користити. Још смо овим хтели показати, да ни истражне судије ни полицајци не треба да поступају на исти начин са овим индивидуама, јер њихов успех зависи тачно од њихове моћи адаптирања према разним карактерима преступника, над којима воде истрагу.

Необазривост.

Видели смо раније, да је професионални злочинац по правилу распикућа, који задовољава своје моментане инстинкте, помислећи ни мало на будућност. Због овога он немичице расипа новац и чини, понекад, будалаштине, које га одводе у затвор. Професионални злочинац, нарочито ако припада вишој класи, у већини прилика необазрив је. По извршеном убиству или при каквој већој опасној крађи, злочинци понекад једу и пију на месту извршених дела, и ако знају да ће — додирујући рукама чаше и флаше — оставити на њима отиске својих прстију — праве визит карте њиховог идентитета.

Убица Вертије био је идентификован на овај начин. Вертилоу је пронашао Шефера, убицу момка зубног лекара, у улици „Св. Хопоре“ у Паризу, једино на основу отисака прстију, који су нађени на стаклу једног ормана. Ми лично такође смо, у више прилика, пронашли извршиоце опасних крађа на основу њихових отисака на чашама и бутељама.

Али ово није једина несмотреност коју чине злочинци. Готово у свакој стори, а нарочито у онима које врше злочинци ниже класе, констатују се једна или више несмотрености, које могу послужити полицији да пронађе кривца.

Тако, нпр. Менесклу сагорева тело своје исечене жртве у собној пећи, непомишљајући да ће га мирис од сагорелог тела издати. Деметер Редек, по изласку из казненог завода у Лембергу, обија један подрум у Черновицу и врши у њему и крађу и нужду, бришући се својим осуђеничким листом. Бронисери, убица агента осигуравајућег друштва Монже-а, по извршеном делу одлази у Бору, где мсва многобројне новчанице

и, узнемирена, тражи телеграфским путем обавештења од свог мужа о току истраге. Ово је, разуме се, издаје. Море, убица девојке Зое, приморава своју жену да носи одело и накит његове жртве и т. д.

Треба само знати, да се ове несмотрености односе махом на детаље. Главно дело по правилу је добро смишљено, али злочинац понекад не може све да предвиди и ово га упропашћује. Једна од битних тачака у кривичним истрагама јесте, дакле, проналажење могуће несмотрености злочинчеве у извршењу злочина или преступа.

С друге стране, мора се признати, да злочинци понекад раде толико предострожно, да их је готово немогућно или бар врло тешко ухватити. То су нарочито чланови више класе, који се одликују у смишљању и извршењу савршених злочина и преступа. Поменили смо већ, да су крадљивци „American express“ а радили са рукавицама на рукама, да би избегли остављање отисака прстију. Убице човека чији је леш, исечен на комаде, нађен 1912 год. у улици „Platrier“, у Паризу, тако су вешто препарирали леш и пакете са његовим остацима, да се њихова жртва није могла ни идентификовати а камо ли они пронаћи. Чувени Жак трбосек, из Лондона, не би се никад могао пронаћи да је боље комбиновао своја многобројна убиства проститутки из ниже класе.

(СВРШИТЕ СЕ)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ

(ПСТАВАК)

Било је четири сата изјутра; нисмо срели никога. „Есцајге“ сам носио сам и нисам их никако поверавао моме пратиоцу; било ми је потребно да сам увек у могућности да утокнем без препрека, ако би њему дошло да се успротиви или да прави неку галаму. За срећу он је био врло послушан, истина код себе сам имао нож; Швалије је био уверен да би му га на најмањи покрет сјurio у груди. Тај спасоносни страх, који је он осећао у толико више што је био крив, јемчио ми је за њега.

Прошетали смо неколико пута око Шажот-а; Швалије, који није знао шта ће на крају бити, ишао је махнално поред мене; био је збуњен и као заглупљен. У осам сати седнемо на један филјакер и одведем га на улаз у Булоњску Шуму, где он у моме присуству, а на своје име, заложу сва четири пара „есцајга“ и доби сто динара. Узем му ову суму и задовољан, што сам одједном добио оно што сам му делимично давао, седнемо понова на кола и доведемо се на трг Слоге; ту ја сићом пошто сам му издао ову наредбу: „Запамти, да си ми сумњивији но икада; ако ме затвори макар ко, чувај се добро!“ Кажем кочијашу да га најбрже што може вози у улицу

Ешикије бр. 23. и да бих се уверио да не оде куда на другу страну стао сам за тренутак те сам га посматрао. После тога уђем брзо у једну телалницу и моје одело разменим за радничко. Са новим оделом прођем поред *Инвалидског дома* да се обавестим да ли би могао добити једну инвалидску униформу. Један сакатеља, кога сам упитао, каза ми неког старинара у улици Сен-Доминик, који ће ми наћи потпуну опрему. Тај старинар беше неки говорљив човек. „Нисам љубонитљив, рече ми (то је обичан изговор за сва интимција питања) али ви сте здрав, униформа сигурно није за вас? — Извините, баш је за мене, одговорим му; и како се он чуђаше додам да хоћу да играм у комедији. — Е, а у ком комаду? — У „amour filial“.

Трговац уђута, а ја одем одмах у Паси једноме који издаје станове и пожури се да се прерушим. Није требало ни пет минута да од себе начиним право инвалида. Једну руку припијем уз грудни кош испод капута и завучем је у панталоне, те је изгледало и да је немам, а црном помадом обојим косу и браду те ме нико није могао више познати. Овако прерушен био сам сигуран да ћу преварити и најбоље познаваоце лица и зато још исте вечери изиђем у квартал Сен-Мартин. Ту дознам да полиција не само још чува моју кућу, него и врши попис робе и покретности. По броју агената, које сам видео да долазе и одлазе, закључио сам, да је истраживање предузето са марљивошћу необичном за ово време, у коме будна администрација не показиваше ревност у неполитичким догађајима. Сваки други на моме месту видећи овакво истраживање, сматрао би за паметно да се у најкраћем времену удали. Било је доиста мудро пустити буру нека бесни, али ја се нисам могао решити да оставим Анету у невољи, у коју је пала жртвујући се за мене. Овога пута баш је патила много; била је двадесет и пет дана у главној полицији, издвојена, и одатле су је изводили само да јој прете да ће је превести у казнени завод Сен-Лазар, ако не хтедне казати место где сам се склонио, али Анета то није тела казати и ако су јој упирали нож у груди. Било ми је много тешко кад сам дознао за њен положај, али је нисам могао ослободити. Чим сам могао пожурио сам да јој помогнем. Један пријатељ коме сам био позајмио неколико стотина динара врати ми их и одмах сам јој послао један део од ове суме. Верујући да ће је скоро пустити из затвора, пошто је нису могли окривити ни за што друго до за то, што је живела са једним одбеглим робијашем, решавао сам се да идем из Париза, и ако је не буду пустили пре мога поласка, да јој доцније јавим правац куда сам отишао.

Становао сам у улици Пиктон код некога кожара Бујена и он пристаде за награду да извади себи пасош па да ми га уступи. Његов опис и мој беху потпуно слични, само је растом био мањи од мене; али да би се повећао и достигао моју висину, он је, пре но што је дошао на мерење код комесара, требао

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

да метне у ципеле два или три „шипа“ карата. Бујан уради тако, и ја нисам имао потребе, да се према пасошу, који ми је продао, правим мањи него што сам. Имајући овакав пасош уживао сам што сам сличношћу обезбедио себи слободу, кад ми Бујен (било је осам дана како сам дошао код њега) повери једну тајну од које сам задрхтао. Овај човек је правно лажне новце и да би ми то доказао он преда мном изли осам комада по пет динара, које његова жена размени још истог дана. Нико не погађа шта је то што је мене узбуђивало.

Одмах сам закључио, да ме Бујенов пасош зато, што је био истинит, могао врло рђаво препоручити код жандармерије, јер се због „заната“, који је Бујен радио, могло, пре а после, десити да се за њега изда налог да буде затворен, и како ми је новац лудо потрошио, требало је још само да ме са пасошем затворе место њега. То није још све. Зар не би овај сумњиви однос био у очима судије и публике претпоставка да сам ја, одбегли робијаш, саучесник Бујенов, ако он буде оптужен као главни кривац за прављење лажног новца? Зар је суд једном погрешно? Кад сам већ једном невино осуђен ко ми јамчи да нећу бити и по други пут? Сам злочин који ми је набачен и који ме је начинио фалсификатором, долазио је по имену у врету онога који је Бујен вршио. Видео сам се под теретом оптужби и таквих изгледа да мој бранилац може бити неће штети ни да ме брани и ограничење се можда, да моли суд да има сажалења према мени. Чуо сам да ми изричу смртну пресуду. Моје се страховање удвоји кад сам дознао да Бујен има и друга, неког Терија, лекара, који му је често долазио у кућу. Овај човек је имао изглед као да ће омастити колац; чинило ми се да га је полиција због његовог изгледа требала гонити непрестано; и не познавајући га још добро помишљао сам да је немогућно дружити се с њим а не учинити какво злочинство. Једном речи он је врло рђав знак за сва места где је долазио. Уверен да ће његове посете донети несрећу кући, говорио сам Бујену да остави тај тако рђав занат. Ни најбољи разлози нису утицали на његову душу. Све што сам молбама успео, да би се избегао повод полицијском претресу, после кога бих сигурно био одведен у полицију, било је то, да ми је Бујен обећао да ће прављење и протурање лажног новца обуставити за све време док сам ја код њега, али то ипак није сметало да га после два дана затекнем да у највећем јеку гради новац. Овога пута намислим да се обратим његовом помагачу коме најживљим бојама представим опасности којој се излаже. „Видим, рече ми лекар, да сте ви неки страшљивац каквих има доста. Кад нас бацн и ухвати шта ће бити? Има их доста који су мерени на Гревском Тргу, а ми још нисмо. Петнаест година мени мењају паре сами народни посланици и нико није никад посумњао; нек иде како иде. У осталом, пријатељу, да вам дам један савет: гледајте свој посао.“

По овоме како се развијао разговор видео сам, да је узалудно дуљити га и да ћу учинити паметно ако се сам чувам; осетио сам више него икада потребу да што пре одем из Париза.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општинско горњо-добрињско, актом својим Бр. 669, пита:

„Ову општину сачињава једно село Гор. Добриња, и по томе она има само председника и два кмета. Кметови: Раде и Грујица, стоје у сродству по тазбини, јер је Радова кћи удата за Грујичиног брата, који му је брат само по оцу а једна их мајка није родила, јер је се њихов отац женио више пута.“

По жалби једног лица из ове општине, по спору који је овај суд расправно пресудом својом Бр. 10, ужички првостепени суд уништио је горњу пресуду, из разлога тога: што су у овом спору учествовала ова два кмета, кад су они у тазбеном сродству II степена, те по § 52. грађ. суд. пост. не могу заједно учествовати у решавању.

С тога суд учтиво моли уредништво, да по могућству у првом наредном броју свога листа, даде суду обавештење у следећем:

1. Да ли су кметови Раде и Грујица, према наведеном сродству, блиски сродници по тазбини, и као такви изузети од заједничког рада у свима спорним питањима.

2. Ако кметови стоје у изузећу од заједничког решавања као сродници, онда један — по годинама млађи — има да одступи од положаја по чл. 89. зак. о општинама, али шта би суд требао да предузме и какви докази требају, те да се кмет од дужности разреши, пошто од њих ни један не би својевољно од положаја одступио.

3. Да ли све досадање пресуде и одлуке овог суда, у којима су ова два кмета заједно учествовали, а оне су извршним постале, представљају пуноважне исправе, а да ли и до кога има какве одговорности, што су они до сада, заједно на овом положају били. и

4. Ако уредништво налази, да између ова два кмета не стоји сродство као што првостепени суд вели, према наведеном сродству, и нису изузети од заједничког решавања, онда шта суд општински треба да ради са пресудом Бр. 410. која је само са тих разлога уништена? —

— На ово питање одговарамо:

У представљеном случају стоји сродство у другом степену по тазбини, јер она околност, што кмет Грујица и његов брат нису браћа и по оцу и по мајци, него само по оцу, не мења овај родбински одношај.

По чл. 89. закона о општинама, на положајима кметовским не могу остати

сродници у другом степену по тазбини, него млађи по годинама мора да одступи.

Према овоме, и у овом случају мора да одступи млађи по годинама.

Он то може да учини било на тај начин, што би дао оставку, мотивишући је овим законским разлозима, било да се тражи од среске власти, да она учини предлог одбору, да га са дужности уклони. Овај предлог одмах треба да учини председник, како би се отклонио један противзакони положај кметова у општини.

Све оне одлуке, против којих нису употребљена правна средства у своје време, остају у сили.

На сваки начин за овакав одношај у суду општинском носи административну одговорност председник општине, који је ћутао и трпео на положају оба кмета, ма да је знао за њихов родбински одношај.

II

Суд општине суботичке, актом својим Бр. 894, пита:

„У члану 30. закона о општинама, у првом ставу, стоји, да на општинском збору имају право гласа сви пунолетни грађани — чланови општ., који плаћају држави најмање 15 динара непосредног пореза годишње, рачунајући ту и стални државни прирез, без обзира на то, да ли су порезу платили или не. У другом ставу иста члана каже се, задругари, који су навршили 21 год. имају право гласа на општинском збору ма колико непосредну порезу плаћали, само ако не стоје у изузећу чл. 23. истог закона. Ово важи и за оца, пунолетне синове и унуке, ако живе у заједници.“

Међутим, код овог суда има лица као кућне старешине, која не плаћају на земљиште ништа, а имају у кући и у задрузи својој 4 пунолетна сина. Да ли суд може и сме да их унише у азбучни списак као правне гласаче, пошто у помнутом закону у првом ставу стоји, да задругари имају право гласа ма колико порезу платили, а није казано колико старешина куће треба да плати на земљиште, и да ли се рачуна стални државни 75% или 100% на сто у непосредну порезу.

И према овоме, кад један старешина куће плаћа на земљиште 2.45 дин., лич. 6 дин. држав. 75% има ли право гласа или не.

Моли се уредништво да изволи дати своје обавештење што пре, пошто наступа време да се састави азбучни списак.“

— На ово питање одговарамо:

Изузетно од одредаба у грађанском закону, закон о општинама сматра оца и синове као задругаре.

Према томе, једна кућа, у којој живи отац са синовима, сматра се као задружна у погледу изборног права.

Како по чл. 71. закона о порезу сваки пунолетни становник Србије плаћа лични порез, па то, наравно, бива и у овако задружној кући, то из ње имају право гласа сви они, који су пунолетни, без обзира на то, да ли у опште плаћају непосредног пореза још и на земљиште или какве друге облике.

У кућама, где су самци, тражи се да плаћају најмање 15 дин. непосредног пореза, у коју суму улази и 75% сталног државног пореза.

III

Суд општине вар. Багрдана, актом својим Бр. 760, пита:

„Моли се уредништво за објашњење:

Има ли права општински суд, да доноси опомсну из § 329. тач. 19. крив. закона, као и да изриче казну из истог §-а над оним грађанима, који не би порушили своје зграде склоне паду, за које би надлежни инжињер дао мишљење да их треба порушити или оправити, — или ово право има специјално полицијска средња власт, кад јој се општински суд рефератом обрати? И ако суд општин. нема тога права, онда по коме му је закону то право одузето, кад му § 4. а. полиц. уредбе и закон о општинама ставља у надлежност да може извиђати и пресуђивати све кривице из III-ће части крив. закона сем где је каквим специјалним законом то другачије наређено, али у овоме случају то не стоји?“

— На ово питање одговарамо:

Општински судови имају право да врше примену тачке 19. § 329. кр. закона, јер им то није одузето ни једним законом.

IV

Суд општине стамбичке, актом својим Бр. 1013, пита:

„Решењем овог суда и одбора Бр. 1344 од 11.-XII.-1911. год. издат је, путем лиценције, запис — порта — ово општинска под аренду за ову 1912. год. са условима, да закупац може о Спасовдану и Петровдану ове године, као у дане општинске заветнице, продавати — крчмити пиће, и он је о Спасовдану као о првој заветници продавао пиће.

На жалбу овдашњег механције, власт ср. млавског забранила је, преко овог суда, арендатору да даље о другој заветници крчми пиће, наводећи: да је ова радња арендатора, као и сам рад овог суда, противан § 29. уредбе о механама.

Уредништво пита се:

1. Је ли правилна ова наредба средње власти, кад о томе постоји један распис исте власти, издат 24.-I.-1908. год. под Бр. 1273, којим се даје могућност општ. судовима у овом срезу, да је крчмење пића о заветинама дозвољено по само лицу — које има право механисати; и

2. Шта ће суд урадити са арендатором овим, кад неће да положи каси другу половину излицитиране аренде, изговарајући се да није дужан, јер је оштећен овом последњом заветином, пошто није крчмио пиће — нити му је дозвољено, да место уступи лицу, које има право механисати“.

— На ово питање одговарамо:

По члану 29. додатка к уредби о механама, на уобичајеним саборима при црк-

вама и манастирима, може сваки без разлике упражњавати за три дана механску и кафанску радњу, па ма био и без личног права на то радње.

Према томе, забрана средње власти противна је овоме законском наређењу.

Како општински суд није могао оградити право закупа, то и закупац има права да не плати другу половину аренде.

Ако суд и закупац налазе, да су оваквим радом власти оштећени, они могу чинити употребу од својих уставних права.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Сретен Димитријевић, осуђеник пожарничког казненог завода, чију слику износимо, побегао је.

Родом је из Пожаревца, стар 16 година, раста малог, очију угасито зелених, косе црне;

од особених знакова има; на левој руци белегу од посекогине крива линија величине 1.5 см. на другој фаланзи кажипрста, страна спољна; на десној руци на споју средњег и домалог прста белегу од посекогине, права линија, правца косог, величине 1 см. страна спољна; на средини левог образа белегу од посекогине праве линије, правца косог, величине 1 см., и младеж величине пшеничног зрна за 3 изнад средине леве кључне кости.

Денеша управе пожарничког казненог завода Бр. 2802.

Мијаило Радовановић, Циганин, из Бојника у срезу јабланичком, родом из Рашке, осуђеник нишког казненог завода, побегао је. Он је стар 21 годину, у опште смеђ.

Денеша управе нишког казненог завода Бр. 2757.

Петар Стевановић, бивши извршитељ општине београдске, одговара за утају.

Опис није саопштен.

Акт Управе града Београда Бр. 25505.

Јован Ђебић, бивши одговорни уредник новина, побегао је из болнице, где је био на лечењу као притвореник Управе града Београда.

Он је стар 30 година, средњег стаса, сув, црномањаст, црних бркова, очију зеленкастих, косе црне, у одећу грађанском.

Акт Управе града Београда Бр. 25342.

Стеван Крстић, тежак из В. Шилова у срезу јабланичком, ранио је своју жену револвером па побегао.

Држи се да ће прећи у Бугарску. Опис непознат.

Денеша начелника ср. јабланичког Бр. 16930.

Мића Костантинковић, Циганин, из Звиздара, који живи у Београду, побегао је из затвора општине ушке.

Он је стар 17 година, повисок, ћосав, у одећу грађанском.

Акт начелника среза тамнавског Бр. 11554.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стра-

жарно их упуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или денеша.

ТРАЖИ СЕ

Велисав, брат Павла Ранковића, из Попучака, отумарао је незнано куд. Он је стар 16 година, средњег раста, у опште црн, изнад левог ува има белегу од лише.

Денеша начелника ср. ваљевског Бр. 10249.

МАНГУП СТОКА

У атару села Дивљана нађен је мангуп јунац, млаке мрко-сиве, матор 2 године, без ровања, неувијен.

Акт начелника ср. белопаланачког Бр. 6419.